

staa hinanden. Det ærede Medlem maa undskyldte mig, det forekommer mig, at han i særlig Grad trænger til at hjælpes i saa Henseende, det var ikke blot det ærede Medlem for Esbjerg (Bluhme), som han ikke forstod et Muk af, men heller ikke det ærede Medlem for Maribo (Reventlow) og heller ikke Finansministeren og heller ikke mig. Det sidste skal jeg nu ikke tage ilde op, det kan være, at jeg har været noget utydelig.

Jeg vil straks sige, at jeg har vidst, at 50 er mere end 11. Det er vel Vittigheder, man laver med Tallene, og for saa vidt det skal være vittigt, maa jeg tilstaa, at jeg ikke forstaar det. Argumentet, at 50 er mere end 11, har ikke rørt mig dybt. Det, jeg paastod, var ikke, at 50 var mindre end 11, og jeg benægtede heller ikke, at det var mere end 11, men jeg paastod, at naar man vilde tage Hensyn til et rationelt Grundlag for Valgkredsene, skulde det være Vælgerens Antal og ikke Indbyggernes. Jeg havde derfor ikke noget at gøre med et Indbyggerantal af 50,000 i den ene og 11,000 i den anden Kreds, men Vælgerantallet i de forskellige Kredse, og mellem dem er der langt fra saa stor Forskel. Maaske jeg et Øjeblik maa tillade mig at komme tilbage til, hvad jeg sagde, idet jeg først kan forsikre det ærede Medlem, at jeg ogsaa kender Grundloven og har kendt den i mange Aar, og saa § 32, i hvilken der staar, at hver Valgkreds skal have omtrent 16,000 Indvaanere. Det, som jeg tilsigtede i Begyndelsen af det Foredrag, som jeg holdt forleden Dag, var uden at gaa alt for dybt ind derpaa at gøre opmærksom paa, at jeg ikke fandt, at det nu var Tiden til en *almindelig* Omordning af Valgkredsene. Jeg erindrer tydelig — og jeg skulde fejle meget, om ikke mange ærede Medlemmer have lagt Mærke dertil —, at jeg særlig betonedede Udtrykket *almindelig*. Jeg sagde herom, at jeg ikke fandt, at Øjeblikket var kommet til en almindelig Omordning af Valgkredsene, og jeg angav kortelig de Grunde, jeg havde dertil, nemlig, at naar man vilde skride til en almindelig Omordning, vilde det efter min Mening, naar man vilde naa til et Resultat, der kan blive staaende og virkelig kan tilfredsstille for meget lang Tid, ikke være heldigt udelukkende at holde sig til Grundlovens § 32, udelukkende at gaa til det matematiske Forhold til Indbyggerantallet, men det vilde være nødvendigt i det mindste til Dels at søge en anden Basis. Det udviklede jeg for de Herrer, og jeg kan deri have Ret

eller Uret, men det er ganske klart, at, naar man mener, at der skal søges en anden Basis end den lovbestemte, nemlig den, der er bestemt i Grundloven, maa man endvidere mene, at man ikke kan ønske at skride til en almindelig Omordning af Valgkredsene, forinden det findes belejligt eller kan ventes gennemført at faa Grundloven forandret paa dette Punkt. Jeg bebrejder mig i øvrigt selv en Smule, at jeg udelod dette Led i min Argumentation, det kom sig af, at jeg troede, enhver supplerede det af sig selv. Naar man siger, at man ikke anser det Grundlag, der findes i § 32 i Grundloven, for Inddelingen i Valgkredse, for tilfredsstillende, men mener, at et i flere Henseender væsentlig forskelligt Grundlag skal søges, troede jeg ikke, det var nødvendigt at oplyse, at man ikke mener, man skal bryde Grundloven, men at man vil forandre Grundloven. Det antog jeg for noget, som ærede Medlemmer velvilligen selv vilde supplere. Da det synes i det mindste ikke af alle at være sket, har jeg taget Ordet for det første for at gøre dette Supplement, for at gøre opmærksom paa, at jeg ikke finder Tiden inde til en almindelig Omordning af Valgkredsene, fordi jeg mener, at den burde ske paa en noget anden Basis end Grundlovens Ord, og at den derfor vilde nødvendiggøre en forudgaaende Forandring af Grundloven, i det mindste paa det Punkt.

Ved Siden af Spørgsmaalet om en almindelig Omordning af Valgkredsene, kan der, for saa vidt angaar Valgkredsene, blive Spørgsmaal om meget andet, man kan omordne dem partielt, man kan omordne en enkelt af dem eller flere af dem. Men dette Spørgsmaal indlod jeg mig aldeles ikke paa i mit Foredrag. Jeg bemærkede kun, at jeg selvfølgelig saa, at der er Abnormiteter, jeg tror, at jeg selv nævnede enkelte af dem. Men jeg skal ikke for det høje Ting skjule min Mening i denne Henseende, men sige den saa vidt mulig med al ønskelig Bestemthed. Det er den, at for saa vidt man taler om, at Byvælgerne ikke have en til deres Antal svarende Repræsentation i Folketinget, og, for saa vidt man taler derom i al Almindelighed, som en ganske almindelig Sætning, vil jeg dertil svare, at det er noget, man ikke kan sige noget nøjagtigt om. Det kan ingen vide eller sige noget om, saadan som det nu er. Jeg maa for at forklare, hvad min Mening er, fremhæve en Ting. Vi have jo her til Lands ikke ret mange store Byer, men vi have mange smaa